

Norges Vassdrags- og energidiretorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato: 03.07.2025
Dok.nr: 25/07047-4
Deres ref: 02507517-2
Saksbehandler: Anne Øvrejorde Rødven

Uttalelse til høring av søknad om konsesjon til nedlegging av dam Stillelva på Setermoen i Bardu kommune

Vi viser til brev av 23.05.2025 med søknad om tillatelse til nedlegging av dam Stillelva i Bardu kommune. Det er Forsvarsbygg som søker NVE om nedleggelse.

Fylkeskommunen har følgende innspill:

Kulturarv

Dammen har hatt ulike funksjoner. Den ble først anlagt i forbindelse med at det ble bygd en oppgangssag og møllebruk i 1838. Det var et samarbeid mellom 8 gårder. Senere ble det rett i overkant av oppgangssaga bygd en sirkelsag. I 1905 ble området oppkjøpt av Forsvaret. Dammen ble brukt som vannkilde til forsvaret til den ble tatt ut av bruk.

Dammen har med sin lange tradisjon en kulturhistorie som bør ivaretas. På denne bakgrunn anbefaler vi at det ikke gis tillatelse til å rive dammen, men at den, sammen med tuftene etter saga istedenfor tas vare på og avsettes til vern som et statlig viktig kulturminne. Dersom dammen likevel rives, ber vi om at den blir dokumentert.

Vi vurderer videre at tiltaket ikke kommer i konflikt med automatisk freda kulturminner. Vi ber likevel om at dersom det gis tillatelse til riving av dammen, må det skje på en skånsom måte slik at ikke elveleiet nedstrøms svømmes over og skader potensielle kulturminner som ligger høyere opp enn det naturlige elveleiet.

Øvrige tiltak har vi ingen merknader til.

Vannforvaltning

Vannregionmyndigheten v/ Troms fylkeskommune støtter søknaden om riving av dammen i Stillelva, jf. dokumentasjon i søknaden. Dammen har ikke lenger noen funksjon, og tiltaket vil bidra til å tilbakeføre området til en mer naturlig og dynamisk hydrologisk tilstand. Det frarøres ikke vann fra dammen i dag, og tiltaket er vurdert å ikke medføre forringelse av økologisk tilstand i vannforekomsten.

Dammen er ikke registrert som vandringshinder i Vann-nett, trolig fordi vannforekomsten ligger i et militært område. Likevel vurderes det at dammen utgjør et fysisk vandringshinder for fisk. Fjerning av dammen vil derfor være et positivt tiltak for vannmiljøet og fiskens vandringsmuligheter, i tråd med målene i vannforskriften.

Selv om det foreligger mulighet for noe negative konsekvens for naturmangfold og friluftsliv, særlig knyttet til redusert vanndekt areal og endret vannhastighet oppstrøms kulvert, vurderes de avbøtende tiltakene – herunder heving av terskel i kulvert, kontrollert nedtapping og hensyn til fugleliv, kantvegetasjon og buffersone – som tilstrekkelige for å begrense de negative konsekvensene.

Vannregionmyndigheten anbefaler på dette grunnlag at søknaden innvilges, under forutsetning av at de foreslåtte avbøtende tiltakene gjennomføres fullt ut.

Med hilsen

Anne Øvrejorde Rødven
Seksjonsleder plan, folkehelse, næring og kultur.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET
BARDU KOMMUNE